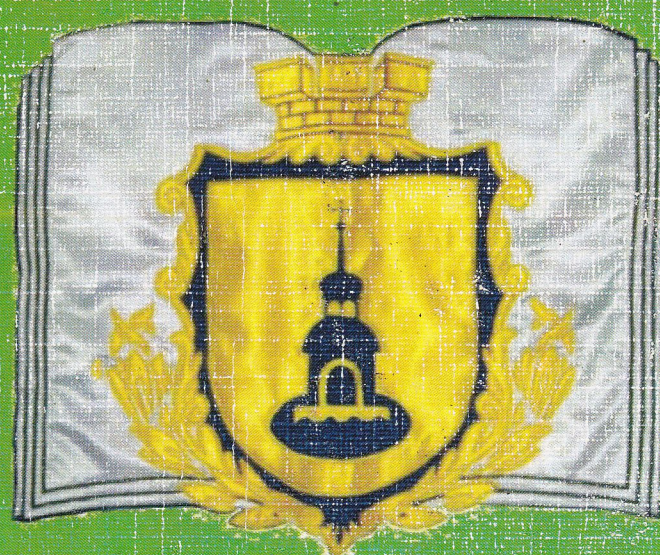

ТУРИЗМ І КРАЄЗНАВСТВО

ДВНЗ
«ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2014

ТУРИЗМ І КРАЄЗНАВСТВО: Збірник наукових праць. –
Додаток до Гуманітарного вісника ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». –
Переяслав-Хмельницький, ФОП Лукашевич О.М., 2014. – 484 с.

Науково-теоретичний збірник засновано у 2012 році

ЗАСНОВНИК:
*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний
педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

В.П.Коцур, доктор історичних наук, професор, чл.-кор. АПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ганопольський В.І., к.хім. наук, доц., (м.Мінськ, Білорусь), **Горбачев О.О.**, д.пед. наук, проф., (м.Краснодар, Росія), **Закопайло С.А.**, к.пед. наук, доц., **Конох А.П.**, д.пед.н., проф., **Круцевич Т.Ю.**, д.н. з фіз.вих. і спорту, проф., **Куйбіда В.В.**, д. іст. наук, доц., **Нікітчина С.О.**, д.пед.н., проф., **Обозний В.В.**, д.пед.н., проф., **Пангелов Б.П.**, к.пед.н., доцент., **Пангелова М.Б.**, к. філ. наук, викл., **Пангелова Н.Є.**, к.пед.н., проф., **Пивовар А.А.**, к.наук з фіз. вих і спорту, доц., **Рик С.М.**, к.філос. н., доц., **Серебрій В.С.**, головний редактор газети «Краєзнавство. Географія. Туризм», **Смірнов Д.В.**, д.пед. наук, проф., (м.Москва, Росія), **Токмань Г.Л.**, д.пед.н., проф., **Троценко Т.Ю.**, к.пед.н., доц., **Шапран О.І.**, д.пед.н., проф., **Абрамов В.В.**, доцент.

РЕКОМЕНДОВАНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
(ПРОТОКОЛ №4 ВІД 12 ЛЮТОГО 2014 Р.)

СВІДОЦТВО ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ КВ №16427-4899Р ВІД 20. 01. 2010 РОКУ.
ЗБІРНИК ЗАТВЕРДЖЕНО ПОСТАНОВОЮ ПРЕЗИДІЇ ВАК УКРАЇНИ
З ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК ВІД 06.10.10 №3-05/6

6. Недостатня поінформованість населення щодо йодованої солі як засобу масової профілактики та наявність у споживачів негативних стереотипів щодо її властивостей.

7. Наявність не зовсім достовірної реклами препаратів, що «сприяють масовому вирішенню» проблеми.

Тому успіх інформаційно-просвітницької кампанії профілактики йододефіцитних захворювань у населення України залежить від співробітництва у цьому напрямі законодавчої та виконавчої влади представників системи охорони здоров'я, освітян, працівників споживчого ринку та представників засобів масової інформації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко Г.А., Решеткина Л.П. Применение микроэлементов в медицине. — Киев: Здоровье, 1971
2. Корзун В.С. Тотальне йодування: користь чи шкода? К., «К», 2007, №5, 4 с.
3. Маймулов В.Г., Нагорный С.В., Шабров А.В. Основы системного анализа в

эколого - гигиенических исследованиях. - СПб ГМА им. И.И. Мечникова, 2000, 54 с.

4. Мартинчик А.Н., Королев А.А., Трофименко Л.С. Физиология питания, санитария и гигиена, М., «Мастерство», 2000, 72-74 с.

5. Скальный А.В., Рудаков И.А. Биоэлементы в медицине, М., ОНИКС 21 век, «Мир», 2004, 124-129 с.

6. Скальный А.В. Микроэлементы человека: диагностика и лечение. М.; КМК, 1999, 54-56 с

7. Эскин И.А. Основы физиологии эндокринных желез, М., «Высшая школа», 1975, 24-28 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Кебкало Тамара Григорівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних дисциплін і валеології, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

УДК 796.422:796.09

Олександр Кільницький, Юрій Грабовський

АНАЛІЗ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТСМЕНІВ-МУЛЬТИГОНЩИКІВ

У статті розкрито тлумачення деяких понять які трактуються по різному: мультиспорт, мультигонка, пригодницькі гонки. Мультиспорт це загальне поняття, що об'єднує комплексні змагання (триатлон), мультигонки та пригодницькі перегони. Останні, в свою чергу, відрізняються між собою змістом змагальної діяльності та тривалістю гонки і поділяються наступним чином: спринт, гонки на витривалість, багатоденні гонки, експедиційні гонки. Мультигонки та пригодницькі гонки мають приблизно однаковий зміст змагальної діяльності.

Мультигонки є складовою частиною мультиспорту, мають різноманітний зміст, що

обумовлюється Положенням та Умовами проведення.

Зміст змагальних вправ, що включені до мультигонки, як правило, наступний: ходьба і біг по пересіченій місцевості; веслування на різних плавзасобах; їзда на велосипеді по пересіченій місцевості та бездоріжжю; подолання різних природних перешок за допомогою туристської та альпіністської техніки.

Ключові слова: мультиспорт, мультигонка, змагальна діяльність, спортсмен-мультигонщик.

Кільницький А.Ю., Грабовский Ю.А. Анализ соревновательной деятельности спортсменов-мультигонщиков. В ста-

тьє на основе анализа уточнены некоторые термины, которые трактуются по разному: мультиспорт, мультигонка, приключенческая гонка. Мультиспорт это общее понятие, объединяющее комплексные соревнования (триатлон), мультигонки и приключенческие гонки. Последние, в свою очередь, отличаются между собой содержанием соревновательной деятельности а также длительностью гонки и подразделяются следующим образом: спринт, гонки на выносливость, многодневные гонки, экспедиционные гонки. Мультигонки и приключенческие гонки имеют приблизительно одинаковое содержание соревновательной деятельности.

Мультигонка является составной частью мультиспорта, имеют разнообразное содержание, что обуславливается Положением и Условиями проведения.

Содержание соревновательных упражнений, включенных в мультигонку, как правило, следующее: ходьба и бег по пересеченной местности; гребля на различных плавсредствах; езда на велосипеде по пересеченной местности и бездорожью; преодоления различных естественных препятствий с помощью туристской и альпинистской техники.

Ключевые слова: мультиспорт, мультигонка, соревновательная деятельность спортсменов-мультигонщиков.

O. Kilnitskiy, Y. Grabovskyi. An analysis of competitive activities of athletes which are connected with multiracing in the movement of competitions. The article deals with the meanings of some conceptions, which are formed historically long time ago, but are interpreted in different ways and can not be straightly understood. They are: multisport, multirace, adventure races. Multisport is a general term that unites multiraces and adventure races. In its turn the last differ from each other with a content of competition activity and duration of race. They are divided into following way: sprint, endurance races, races that last for many days, races with expedition aim.

Multiraces are complex components of multisport, have various content that is conditioned by terms and conditions of realization.

Exercises which are included to the multiracing program has its own content.

Moreover, the content of the exercises which are hold during the competition is established. This content is as a rule following: walking and running through the hilly country and through the off-the-road territory; rowing that is implied be using various swimming meals; ride through the hilly country and through the off-the-road territory; overcoming diverse natural barriers with the help of tourist and mountain climbing equipment.

Key words: multisport, multiraces, competitive activities

Постановка проблеми. Мультигонки, або пригодницькі гонки – вид туристських змагань, який в останні десятиліття стає все більш популярнішим і доступним екстремальним видом спорту в Україні та світі.

Багато в чому привабливість мультиспортивних змагань обумовлена елементами несподіванки а також нескінченним різноманітністю і відсутністю заздалегідь встановлених рамок. Розробники гонок намагаються урізноманітнити проходження дистанції гонщикам постановкою цікавих маршрутів в мальовничих куточках району гонки або розробкою несподіваних завдань які необхідно виконувати спортсменам. За своїм змістом мультигонки, як правило, насичені елементами спортивного туризму: переміщення по пересіченій місцевості (бігом, на велосипеді, на байдарці чи катамарані, тощо), орієнтування на місцевості, подолання природних перешкод за допомогою спеціального альпіністського спорядження тощо.

Однак, на сьогодні проблема підготовки спортсменів-мультигонщиків майже не досліджена, не розроблені основні складові підготовки та їх взаємозв'язок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В аспекті досліджуваної проблеми є певні публікації. Так, А.В. Бабкін [1] серед екстремальних видів туризму виділяє Х-гонки і зазначає, що їх ще називають мультиспорт, чи екстремальні або пригодницькі гонки. Соціологічні передумови виникнення та розвитку видів екстремального туризму досліджували Н. Базилевич та О. Іщенко [2]. Питанням розвитку екстремального туризму в Криму присвячена робота Н.С. Сахнової [4]. Балаклеїцев С.А. вивчав адаптивні реакції

й розробляв організаційно-методичні принципи безпеки при заняттях мультиспортом в умовах середньо- і високогір'я [3].

Отже, аналіз наукової літератури, дисертаційних досліджень з питань змагальної діяльності мультиспортсменів підтверджує про недостатню розробленість проблеми та підтвердили її актуальність.

Мета роботи: проаналізувати структуру мультигонки та визначити зміст змагальної діяльності спортсменів.

Виклад основного матеріалу.

Історично склалося декілька понять які часто використовують разом, але вони мають певні відмінності: мультиспорт, мультигонки і пригодницькі гонки, тобто називають гонку за структурою, яка пригодницька а її називають мульти і на навпаки. З аналізу літератури можемо зазначити, що мультиспорт – це сукупність багатьох видів спорту елементи яких входять в структуру гонки які команди долають в режимі реального часу при повній автономності роботи на дистанції і без моторизованих засобів пересування тобто за допомогою м'язової сили.

На думку Михайла Першина, організатора найбільшої пригодницької гонки в Росії «Salomon Pro Race», мультиспорт - загальна назва для змагань, що включають в себе різні види спорту. Це може бути і триатлон, і Adventure Race (з англійської - пригодницька гонка), і мультигонка, і будь-яке інше змагання з набором індивідуальних дисциплін - таких як орієнтування, їзда на велосипеді, біг, веслування, лижі, скелелазіння, та ін., які організатори з'єднують в єдину дистанцію.

Adventure Race - це змагання певного типу. А саме: це загальний старт і фініш в режимі реального часу команди з чотирьох осіб, мінімум один з яких повинен бути іншої статі, що поєднують в собі трекінг, гірський велосипед, веслування, мотузкові спеціальні етапи, а взимку - пересування на лижах і снігоступах, і головну дисципліну, що зв'язує все це - орієнтування на місцевості.

Аналогічно до Adventure Race в Україні проводяться такі гонки, як «Gorgany Race» в Карпатах, «Milo-рейд X-Крим» та «X-Winter» в Криму, «Пригодницькі весняні перегони» на Донеччині.

Єдиних правил для мультигонки не існує. Організатори для кожної гонки розробляють

Положення та Умови, згідно яких здійснюються змагання. Але є ряд правил, які є спільними для всіх перегонів: заборона використання моторизованих засобів пересування, вимога мати певне спорядження для проходження гонки, заборона використання сторонньої допомоги (крім випадків, пов'язаних із загрозою для життя).

Як правило, гонки в Україні проводяться за різними схемами, тобто в гонку включено декілька класів з різною кількістю учасників в команді, контрольним часом проходження дистанції (від 12 до 48 годин), і різним набором дисциплін за складністю, також може бути передбачена зміна способів пересування (VELO TREKING).

На відміну від пригодницьких перегонів в яких дистанція складається з декількох кіл які команда проходить в заданому напрямку різними засобами переміщення то в мультиперегонах дистанція проходить за вибором.

Гонки по тривалості можна розділити на:

Спринт: зазвичай двох або чотирьох - годинні змагання з мінімальною навігацією. Найчастіше в них використовуються елементи гри або спеціальні випробування на швидкість, ерудованість і кмітливість учасників.

Гонки на витривалість: дванадцяти чотирьох годинні змагання з обмеженою навігацією і орієнтуванням. Тривалість коливається від 12 до 36 годин і більше. Часто в якості елемента змагань використовується базове володіння навичками роботи з мотузками (наприклад, проходження мотузкових переправ або спусків). Іноді на 24-годинних і більш довгих дистанціях потрібне залучення транспортних засобів груп підтримки для перевезення команд між частинами дистанції.

Багатоденні гонки: від 36 годин до 4 днів із залученням поглиблених навичок у навігації і виборі маршруту. Істотним фактором таких змагань стає брак сну.

Експедиційні гонки: від 4 -х до 10 днів і більше, із застосуванням всіх елементів багатоденних гонок і додаткових дисциплін таких як: пересування верхи на тваринах; використання незвичайних засобів пересування по воді (плоти, надувні камери і т.); пересування на роликів дошках або роликах; подолання ділянок з використанням навичок альпінізму та роботи з мотузками. У такого типу

змаганнях - головне «пригода». Залучення груп підтримки не допускається, турботу про перевезення учасників між етапами беруть на себе самі організатори.

У більшість пригодницьких гонок включають біг по пересіченій місцевості, гірський велосипед і один з варіантів веслування. Так само досить часто присутні орієнтування і робота з мотузками.

Мультигонки, які проводились в різних державах, відзначені використанням наступних дисциплін:

- пересування (біг, ходьба) по пересіченій місцевості з орієнтуванням;
- пересування по береговій лінії водоєм (коастерінг);
- веслування на човнах, каное, байдарках або нестандартних плавальних засобах, таких, наприклад, як плоти або надувні автомобільні камери;
- переміщення на самокатах, роликів ковзанах і роликів дошках;
- використання в'ючних тварин, таких як коні і верблюди;
- стрибки з парашутом і польоти на дельтапланах;
- подолання ділянок за допомогою гірського велосипеда;
- робота з мотузками та скелелазіння: подолання природних або штучних перешкод по закріплених або самонаведених мотузках.

Мультигонки, що поводяться в Україні, в основному складаються з:

- пересування (біг, ходьба) по пересіченій місцевості з орієнтуванням;
- веслування на човнах, каное, байдарках або нестандартних плавальних засобах;
- подолання ділянок гонки за допомогою велосипеда;
- робота з мотузками та скелелазіння.

Отже ми можемо сказати, що змагальні вправи, які включені до мультигонок, подібні до вправ з різних видів спортивного туризму (пішохідний, гірський, водний, велосипедний). Тобто, зміст мультигонок - це зміст змагань зі спортивного туризму.

Таким чином, підготовка спортсмена-мультигонщика повинна включати: удосконалення техніки ходьби і бігу по пересіченій місцевості; удосконалення техніки веслування; удосконалення техніки їзди на велосипеді по пересіченій місцевості та бездоріжжю; удо-

сконалення техніки роботи з мотузками при подоланні різних природних перешкод. Все це повинно удосконалюватись на фоні високого рівня розвитку витривалості та сили різних груп м'язів.

Висновки. 1. Мультигонки є складовою частиною мультиспорту, мають різноманітний зміст, що обумовлюється Положенням та Умовами проведення.

2. Зміст змагальних вправ, що включені до мультигонок, як правило, наступний: ходьба і біг по пересіченій місцевості; веслування на різних плавзасобах; їзда на велосипеді по пересіченій місцевості та бездоріжжю; подолання різних природних перешкод за допомогою туристської та альпіністської техніки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма [Электронный ресурс] / А.В. Бабкин. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. - 252 с. - Режим доступа: http://tourlib.net/books_tourism/babkin.htm
2. Базилевич Н. Соціологічні передумови виникнення та розвитку видів екстремального туризму // Н. Базилевич, О. Іщенко // Туризм і краєзнавство. – Гуманітарний вісник ДВЗН «Переяслав-Хмельницький Державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, ФОП Лукашевич О.М., 2013. – С.221-225.
3. Балаклеяев С.А. Адаптивные реакции и разработка организационно-методических принципов безопасности при занятиях мультиспортом в условиях средне- и высокогорья. – физиология: Автореф. дис.... канд. биол. наук: спец. 03.03.01 «Физиология» [Электронный ресурс] / Балаклеяев Сергей Александрович. - М., 2010. – 26с. - Режим доступа: <http://www.mgpu.ru/materials/11/11141.pdf>
4. Першин М. Чем мультиспорт отличается от adventure race [Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://adrenaline.in.ua/sovety/prochee/chem-multisport-otlichaetsya-ot-adventure-race>
5. Сахнова Н.С. Развитие экстремального туризма в Крыму [Электронный ресурс] /Н.С. Сахнова, В.М. Шумский, И.Б. Сидорчук. - Культура народов Причерноморья. - 2009. - №176. - С.89-92. – Режим доступа: http://tourlib.net/statti_tourism/sahnova.htm

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Кільницький Олександр Юрійович – викладач кафедри олімпійського та професійного спорту, Херсонський державний університет;

Грабовський Юрій Антонович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту, Херсонський державний університет.

УДК 338.484:331.34 (477.7)

Юлія Коваленко, Світлана Парій

ПРОВЕДЕННЯ ІНСЕНТИВ-ТУРІВ НА ТЕРИТОРІЇ ПІВОСТРОВА КРИМ, ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ

У статті розглянуто поняття «інсентив», «інсентив-туризм», «інсентив-тури», їх перша поява у науковій літературі. Надано уявлення про географію інсентив-туризму. Показано особливості організації інсентив-подорожей. Наведено складові собівартості інсентив-турів. Даними для дослідження слугував аналіз теоретичного матеріалу з питань організації і проведення інсентив-турів на базі туристично-рекреаційних ресурсів півострова Крим і статистичні дані різних галузей туристичної індустрії. Наведений аналіз публікацій дав змогу виявити найбільш привабливі туристично-рекреаційні ресурси півострова Крим для організації і проведення інсентив-турів як засобу мотивації і заохочення працівників. Оцінено туристичні ресурси Криму щодо організації інсентив-турів різного змісту. Подано типи інсентив-турів. Встановлено, що півострів Крим є привабливим щодо проведення оригінальних інсентив-турів, а саме: з елементами навчання, з елементами екстремального спорту, з елементами етнографії. За результатами дослідження на основі оцінки території півострова Крим наведено маршрути інсентив-турів. Проаналізовано стан готельної індустрії півострова Крим щодо можливостей організації і проведення семінарів, симпозіумів, конференцій.

Ключові слова: інсентив туризм, мотивація, заохочення, інсентив-програма, інсентив-тур, півострів Крим.

Коваленко Ю.А., Парій С.Б. Проведение инсентив-туров на территории полуострова Крым как средства мотивации сотрудников. В статье рассмотрены понятия «инсентив», «инсентив-туризм», «инсентив-туры», их первое упоминание в научной литературе. Охарактеризована география инсентив-туризма. Показаны особенности организации инсентив-путешествий. Приведены составляющие себестоимости инсентив-туров. Данными для исследования служил анализ теоретического материала по вопросам организации и проведения инсентив-туров на базе туристско-рекреационных ресурсов полуострова Крым и статистические данные различных отраслей туристической индустрии. Приведенный анализ публикаций позволил выявить наиболее привлекательные туристско-рекреационные ресурсы полуострова Крым для организации и проведения инсентив-туров как средства мотивации и поощрения работников. Оценены туристические ресурсы Крыма для организации инсентив-туров различного содержания. Представлены типы инсентив-туров. Установлено, что полуостров Крым является привлекательным для проведения оригинальных инсентив-туров, а именно: с элементами обучения, с элементами экстремального спорта, с элементами этнографии. По результатам исследования на основе оценки территории полуострова Крым представлены маршруты инсентив-туров. Проанализировано состояние гостиничной